

RINGE EFTERSKOLE

1971

RINGE EFTERSKOLE

ÅRSSKRIFT

1971

42. ARGANG

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Indholdsfortegnelse

	<i>Side:</i>
Formanden for skolen, <i>Verner Tange</i>	5
Nytårsnat, <i>Esther Torp</i>	7
Baggrunden, <i>Hedemann</i>	8
Du skal plante et træ, <i>Piet Hein</i>	12
En kærlig hilsen til gamle elever, <i>Niels, Lone, Terkel, Bodil, Kirsten og Kjær</i> ..	13
Forlad os vor skyld, <i>Ruth, Michael og Asger</i> ..	20
Landmandsvise, <i>Astrid Jensen</i>	24
Form og idé omsat i materialer, <i>Aage Stokholm</i>	24
En bog i min reol, <i>Karen og Knud Knudsen</i>	26
Set fra mit vindue, <i>Gunnar Kjær</i>	29
„Jeg havde det . . .“, <i>Birthe og Frede Hansen</i>	33
Er friskolen rede til sin fremtid? <i>Gunnar Kjær</i>	38
Kære gamle elever, <i>Erna og Erling Andersen</i>	41
Sløjd-nyt, <i>Lars Liengaard</i>	44
Elevliste	45
Regnskab	48

Formanden for skolen

Når jeg her skal berette om skolens planer såvel i det for-gangne år som i fremtiden, må jeg indskyde, at det daglige arbejde på skolen vil andre berette om.

Hvad udbygning og modernisering af skolen angår har det været et særdeles aktivt år.

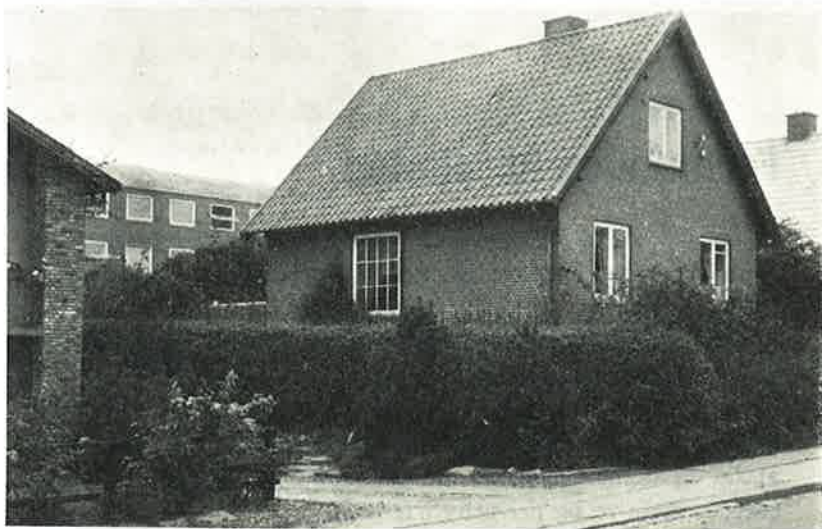
Familien Kjær har nu boet i den nye forstanderbolig i et årstid, og de har ved flere lejligheder givet udtryk for deres glæde og taknemmelighed for det nye hjem, der absolut har betydet mere ro og privatliv i fritiden.

I den gamle forstanderbolig har køkkenpigerne nu indrettet sig på første sal, kontoret er bibeholdt, og hjørnestuen benyttes til frokoststue og samtidig som opholdsstue for pigerne. Spise-stuen er lagt ind til køkkenet, som i øvrigt har været genstand for en gennemgribende modernisering, sådan at det nu er tidssvarende på alle måder. I de gamle pigeværelser er der indrettet en lejlighed til en gift lærerinde.

Endvidere fik skolen her i efteråret tilbudt at købe et hus, Degnemarken nr. 10, og da vi stod og manglede en bolig til vor dygtige køkkenleder, købte vi huset, og hermed er dette problem løst på en for alle parter tilfredsstillende måde.

Vi har i flere år gået med planer om at flytte børneskolen til egne lokaler, dels fordi det vel nok vil være en fordel at have disse to skoleformer adskilt, men også på grund af lokalemangel.

Vi har i dette efterår købt en skolepavillon på 175 m² indeholdende tre klasseværelser, gang og toiletter. Den er opført helt tilbage på den nye jord mod vest og vil altså blive den fremtidige børneskoles lokaler. Fremtiden vil vise, om de forventninger, vi stiller til denne løsning, vil blive indfriet.

Sidste etape i skolens nu ca. 5 år gamle fremtidsplan er bygningen af en elevfløj mod vest. Disse planer vil vi gå i gang med først i det nye år og så håbe på, at grunden kan støbes engang i 1973.

Det er så nemt for mig at skrive, at sådan har vi gjort og sådan ønsker vi at gøre fremover, men det skyldes, at vi har en forstander, der evner at komme med ideerne og ikke mindst føre dem ud i livet. Det skyldes også, at vi har en vågen og interesseret skolekreds, der giver os bemyndigelse til at udføre det, vi beder om, og endelig den nye tilskudslov, som vi må erkende har bedret økonomien på mange skoler.

Jeg føler derfor trang til at rette en virkelig velment tak til alle, der har deres daglige virke på skolen, også til skolekredsen samt nuværende og gamle elever med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

Verner Tange.

Nytårsnat

*Mod nye stjerner går vor gamle jord
ad himmelspor vi aldrig før befor.
Vi suser frem mod ny og ukendt tid.
Om få sekunder er i år i fjor.*

*Hvor godt at slå den gangne tid ihjel
og sætte skel og fragå arv og gæld
og starte om igen med skyldfri sind
og være dig og mig alligevel.*

Med denne lille Kumbel "Gruk" sendes jer min bedste ønsker om en glædelig jul og et godt nytår.

Esther Torp.

Baggrunden

Har man en have, hvor planter af forskellig slags, frøplanter og buske, der blomstrer, er med til at danne ramme om ens bolig og skabe en vis skønhed, så føler man glæde og hygge ved omgivelserne, kan det ikke undgås, at disse ligesom danner ramme eller baggrund for det, man i øvrigt oplever, ligesom ens hus med dets indretning og hygge også hører med til baggrunden for det liv, man lever. Man har behov for en sådan baggrund.

Et menneske kan ikke nøjes med som en plante at vokse op, grøntes, sætte frugt, visne og forsvinde fra jordens overflade, fordi der er stor forskel på planter og mennesker. Visse dyrkede planter har tillige den opgave at tjene som føde for mennesker og dyr, give føde og kræfter til andre, give liv til andre.

At have et hus eller gård, hvor man får føde, klæder og varme i den tid, det behøves, hører med til vort behov. Det er en nødvendighed. – Er det så nok? – Det kan dække behovet for dyr. Men der skulle gerne være og er forskel på dyrets og menneskets behov. Mennesket har det, man kalder interesser. – Ikke mange år gammelt begynder barnets skolegang, fordi der skal erhverves kundskaber i de følgende syv år. Moderne tiders børn har fået ti skoleår, der rumles med tolv.

Enten har børn før været hurtigere til at tilegne sig viden, eller nutidens børn er dovne. Eller er det lærerne, der har forandret sig? – Kan hændt, at der behøves flere kundskaber nu end før.

Ja vel, der er jo forskellige erhverv, der kræver eller behøver flere kundskaber, for at mennesker kan blive fagligt dygtige: Landmand, murer, maler, smed, ingeniør o. m. a. Skal den nødvendige kundskab tilegnes i skoletiden, er der måske rimelighed

i, at skoletiden udvides, selv om man må indrømme, at der også tidligere har levet – endog meget kloge og begavede mennesker – selv om børneskolen kun varede syv år. Der har altid været mulighed for at blive ved at lære – også af livet selv.

Lad os tro, at de unge, der nu går ud af skolen, har mange flere kundskaber end de med de syv år, for det har de vel. Er de også blevet bedre mennesker? – Er de tilfredse med deres kår og muligheder? – Er de mere ærlige? – Tager de mere hensyn til andre? – Eller er det modsat? – Viser de kærlighed mod deres nærmeste?

Det velvære, som skabes af teknik: biler, radio, fjernsyn, kortere arbejdstid, større løn, mere frihed, har det skabt os glade, kærlige, hensynsfulde og tilfredse mennesker? – Jeg spørger bare.

At udvide sin horisont angår vel det, der skal forstand til, begavelse. Det skal man ingenlunde foragte.

Men lige så vigtigt som at samle kundskaber er det, at der bliver noget at udfylde livet med, give det indhold. Der må ske en vækst inde fra i mennesket. Enhver skal finde en plads i „den brogede verden“. Enhver må have frihed til at udfolde sig og derigennem prøve at finde glæde ved livet, i omgangen med andre. – Det er ikke nok, at vi selv forstår. Vi må have hjertevarme nok til vore nærmeste – ligesom vi trænger til at møde det samme hos mennesker. Livet leves kun *blandt* og *med* mennesker. – Det leves nu og ikke i morgen. Derfor må vi kaste af i de nærmeste krav.

Digterne har i deres værker givet os meget, der kan berige vort sind. Også derigennem kan vi modtage indtryk, der kan udvikle vore tanker og vort sind, så vi atter kan give andre noget.

Spørgsmålet om opfindelserne, mekaniske o. a., kan gavne, berige os – ud over, at mere kan nås (af arbejde og fortjeneste) – ja, der må enhver på sin plads forstå, hvordan det skal bruges, for det kan blive til menneskers bedste.

Tre opfindelser, der hver for sig har gavnet og ændret vore vilkår, skal nævnes: hjulet – elektriciteten – atomet.

Udviklingen forandrer tiden og livet for os. – Og dog, kan der stadig tales om *helstøbte* mennesker som noget skønt og helt rigtigt. Mennesker, der trods de skiftende ydre forhold kan bevare deres helstøbthed og bedste egenskaber og forstå at vurdere dem og værdsætte dem – eventuelt også fremelske dem hos andre.

Egenskaber – evner – skal bruges. – Derved vokser de, de skal ikke gemmes hen.

Hvert menneske har sin tilværelse, sit arbejde, sit virke, sit hjem, med hjemfølelsen, som baggrund. Hjemmet med stuerne, haven med blomsterne eller gården med det liv, der rører sig der. Men af endnu større betydning som baggrund: forældrene og søskende, med hvem vi delte livet derhjemme, i glæde som sorg, i kærlighed og lykke. – Klar over, at selv venner kan tilføje venner den dybeste sorg.

For blot at nævne eet af de navne, store navne, for hvem baggrunden betød så umådelig meget, kan vi fremdrage Sønderjyllands største talsmand i sønderjydernes udlændighed, H. P. Hanssen.

Vi ved, at han for at dygtiggøre sig til sit kald studerede historie, politik. Men samtidig læser han bl. a. de nordiske digtere Bjørnson og Henrik Ibsen, men også andre landes. Deres værker lærte ham helt andre sider af tilværelsen end dem, man lærer af historie og politik.

For ham udfyldte de to ting hinanden. – Da tiden for Nord-slesvigs genforening med Danmark oprandt, blev det H. P. Hanssen, der tolkede alle danskes inderste følelse med Bjørnsons ord:

*Alt, hvad fædre har kæmpet,
mødrene har grædt,
har den herre stille lempet,
så vi vandt vor ret.*

Så kort og rammende kunne det udtrykkes. Bedre, skønnere kan det ikke siges. – Det var med alt det som baggrund,

slægtled i Sønderjylland havde ydet i kamp mod den preussiske undertrykkelse. Det var kampen, som var ført i hjem, skole og i kirke for det danske modersmål. – Det var kampen mod landsmænd med en anden politisk indstilling, et andet syn på grænsedragningen. Det var krigen, som sønderjyderne måtte kæmpe med i for tyskerne på de europæiske slagmarker. – Det var tabet af 6.000 sønderjydere liv, der bragte sorg og savn i de maneg hjem. Det var summen af alt, hvad Sønderjyllands trofaste befolkning havde gennemgået under voldsherredømmet siden 1864 – der kunne udtrykkes så smukt i fire linier af Bjørnsons sang – uden nid og nag, uden hvæntanke, ligesom lagt på læberne af denne stormand. – Hvis nogensinde en udtalelse har haft baggrund, må det være her.

For vi ældre, der har hele to verdenskriges oplevelser som baggrund, kan det måske volde nogen bekymring at se på, hvor lidt – tilsyneladende – alle vore oplevelser – egentlig betyder for vor tids „moderne“ ungdom. For os kan de se ud til, at digteren Hostrup har ramt ret nær ved det centrale:

*– – blev det en hunnerflok,
ja, det var bittert nok,
om vore tempelbuer sprængte.*

Vort håb er, at det må klares, så vi kan tilføje:

*Men med det bedste frelst
følges vi allerhelst
af en slægt, der selv har ild og kræfter.
Ej en der tam og tom
blot i sin svaghed from
kun kan tralle vore viser efter.*

Mine bedste hilsener til alle, jeg har lært at kende på Ringe Efterskole.

Karl Hedemann.

Du skal plante et træ

*Du skal plante et træ.
Du skal gøre en gerning,
som lever, når du går i knæ,
en ting som skal være
og være til lykke og læ.*

*Du skal åbne dit Jeg.
Du skal blive et næste trin
på en videre vej.
Du skal være et led i en lod
som når ud over dig.*

*Du skal blomstre og dræ.
Dine frugter skal mætte
om så kun det simpleste kræ
Du har del i en fremtid.
For den skal du plante et træ.*

PIET HEIN

Vi ønsker alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår.
Kirstine og Sander Villadsen.

En hilsen til gamle elever

Endnu engang er tiden inde til at skrive til jer her i årsskriftet. Nu må I ikke tro, at der i fællesbetegnelsen: gamle elever ligger betydningen: mennesker vi er færdige med. Tværtimod, vi betragter jer alle som værende uhyre betydningsfulde for skolen.

Enhver efterskole i dette land ved, at deres tidligere elever betyder uendelig meget for fremtiden. Det betyder således meget, at jeres oplevelse på skolen i Ringe var af en sådan art, at I både har lyst og mod til at anbefale andre unge skolen.

Vi på Ringe har således nydt jeres tillid i en utrolig grad. Sommetider synes jeg, at vi næsten får større støtte fra jeres side, end vi fortjener, men vi er naturligvis meget taknemlige for den.

Tak skal I også have for de mange opmuntrende breve og hilsener, opringninger og besøg. Alt dette støtter os i vort arbejde.

Vi får ikke altid svaret på jeres breve – derfor er det godt med elevskriftet som bindeled.

Kirsten og jeg har nu påbegyndt sjette år som ledere af skolen her. Vi er fyldte med taknemlighed, for vi har haft gode kår at arbejde under, hvis nogen har haft det. Gamle elever har støttet os. Forstander Hedemann har været utrættelig i sin velvilje. Vi har mærket, at for ham var det hans livsværk, han ønskede fortsat, og for jer var det jeres gamle skole, som I ønskede fortsættelsen af. Vi har hele tiden haft gode positive unge som elever, elever, der havde sat sig et mål. Dygtige, forstående medarbejdere har omgivet os, og omkring selve skolens beslutninger står der en fremadskuende og aktiv bestyrelse og

en levende interesseret skolekreds. Jo, vi har haft gode om end travle dage i disse år. Det er godt at vide, at vi blev kaldt hid til arbejde og ikke blot til lyst.

Atter i år er skolen fyldt med efterskoleelever, og mange nye elever til næste kursus har allerede meldt sig. Da vi begyndte i 1966, var der 11 børn i børneskolen, men nu er der 31 børn og 13 børn i børnehaveklassen, så der er grund til at være optimistisk i fremtiden på børneskolens vegne.

Børneskolen får nu om ganske kort tid sine egne bygninger, idet en ny skolepavillon er under opførelse og står færdig, når I læser dette skrift. Denne nybygning vil lette arbejdet, og alle lokaliteterne vil blive bedre. Den moderne undervisning er pladskrævende og dyr, og vi må håbe, at indholdet står mål med udgifterne. ...

Vi har nu beboet den dejlige nye forstanderbolig i godt et år. Vi befinder os godt i disse velindrettede og lyse stuer, og tilmed har vi den bedste udsigt på hele Midtfyn.

De store planer om nybygning af et moderne elevkollegie, hobby- og fritidsrum og en lang forbindelsesgang mellem de gamle og nye bygninger har jeg tidligere omtalt, men den strenge pengepolitik har forsinket os en del, men vi håber, at vi snart kommer i gang med denne udbygning.

Men meget har vi fået lov til at bygge og nyanskaffe i disse år. Sidst er køkkenet blevet 100 pct. moderniseret. Det at holde en skole bygningsmæssigt á jour er simpelthen en nødvendighed, men vi må til enhver tid huske på, at det altid er *livet*, der leves sammen med eleverne, der er det afgørende. Dette samvær fordrer syner, kraft og indhold. Forlader man sig bare på det bygningsmæssige og forsømmer at skabe et varmt menneskeligt klima, da er skolen – hvor flot den end er – værdiløs som skole.

Mit syn på skolens indhold er jo, som jer bekendt, at den skal have et *ansigt*, og jeg kan slet ikke fatte den tankegang og langt mindre gå ind for den, at en skole skal være det, som eleverne til enhver tid gør den til. Naturligvis skal eleverne da være medbestemmende om en række forhold, men det er efter

min opfattelse afgørende for skoleopholdets værdi, at eleverne møder en linie i skolelivet, der ligger fast under alle omskiftelser. Dette med skolene linie er måske ret udefinerligt, men jeg mener, at eleverne må møde et livs- og menneskesyn af åndelig art. En skole uden ånd bliver et tomt galehus – og ikke de gode oplevelsers sted.

Vel er jeg vidende om, at der holdes skole på mange ting her i dette land—der holdes også skole på meget pædagogisk lirum-larum. Lavatmosfæren sådanne steder er der ubegribeligt mennesker, der befinder sig vel i, men det stiller jo heller ikke krav om større forpligtelse. Ganske vist er det svært at holde de bestandige værdier fast i skolearbejdet, fordi der er så mange destruktive kræfter, der undergraver disse værdier for at bringe ungdommen ned på deres eget plan. Men det er gørligt, og det kan lønne sig at kæmpe for de menneskelige værdier og for den menneskelige værdighed, selvom man i denne kamp visseligt løber ind i en række bitre nederlag. Det er en svær tid for dem, der vil mennesket det sande, fordi det er lykkedes for disse livsfjender at kaste et latterligt skær over sådanne bestræbelser, og dermed ligesom få dem placeret som reaktionære og fortidige. Denne taktik har skabt megen usikkerhed rundt omkring og ført ind i mærkelige fornægtelser af den egentlige overbevisning. Men sikkert er det, at hver gang en skole fornægter sin overbevisning, da fejrer husarerne triumfer. Derfor er det livsvigtigt, at alle, der tror på det bedste i mennesket og det bedste for mennesket, må holde ud, hvor ensom og bitter kampen end bliver.

Den tid er nemlig ikke fjern, det ser jeg på hele udviklingen, at ungdommen vil spørge om vejen til et større livsindhold, end den de mødte hos gøglerne, og da må de have noget at vende sig imod som holder. Da vi var unge, var vi ikke et hår bedre end ungdommen af i dag. Jeg var ikke i det mindste, men dengang sørgede den ældre generation i dyb forpligtelse for, at sort var sort og hvidt var hvidt – og denne holdning skabte muligheden for at gøre drenge til mænd med et livsindhold, og det var vigtigt! Nu hvor mange påstår, at alt er lige godt, føres mange

lige ud i intetheden – i meningsløsheden, fordi de er blevet ofre for en kæmpelivsløgn, og det er tragisk! Af ovenstående grunde tør jeg give jer det løfte, at *linien* på Ringe Fri- og Efterskole vil blive holdt så længe mine kræfter rækker til at stå inde for garantien.

Dagbogen fra det forløbne år vil jeg ikke repetere, den siger jo kun noget til en snæver kreds af læsere, og der blev forøvrigt arbejdet og festet som i de foregående år. Men nævnes skal det dog, at det var et fint hold, der afgik til sommerferien, et hold, der forstod at værne om den gode tone. Naturligvis foregår der på alle hold „skjulte“ ting, som jeg ikke vil skrive under på, men der foregår måske ikke så mange skjulte ting, som mange forestiller sig, men der findes handlinger, som har bedst ved at forblive ubemærket, de bliver så måske taget op til senere vurdering af de pågældende selv, den mulighed er i det mindste til stede, når skolen ikke efterlader tvivl hos sine elever om, hvad den anser for godt og ondt.

På skolen er der ellers ikke sket forandringer med hensyn til lærerne og andet personale. Mette, Elisabeth og Bente er rejst for at søge anden uddannelse. Disse tre kærnepiger er blevet erstattet med tre andre dygtige piger. Lærer Aage Mogensen er rejst fra skolen. Han valgte, efter tre års dygtigt undervisningsarbejde hos os, at prøve livet uden for skolens arbejde. I Mogensens sted har vi fået en dygtig årspraktikant. Hun hedder Helle Iversen og er fra Hesselager.

Det daglige liv får godt og roligt, og vi er jo allerede langt henne med det nye hold, men vi ved med sikkerhed, at vi ikke når alt, vi gerne ville, men sådan går det hvert skoleår, og det er lidt bittert. Der findes mange tidligere elever, med hvem vi skulle have talt lidt mere, mange, vi skulle have styrket og givet mere mod, mange, vi skulle have dæmpet lidt kraftigere. Alle disse undladelsessynder bliver vi nok aldrig helt kvit, men derfor må vi aldrig undlade at forsøge at gøre vor gerning bedre og bedre.

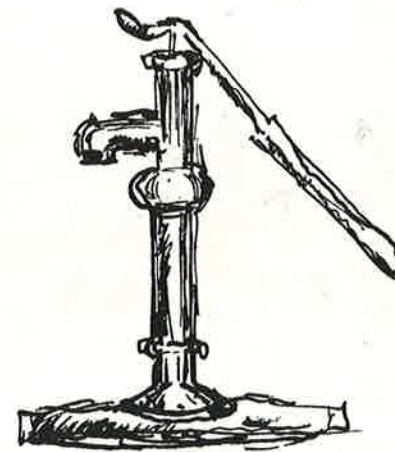
I skal have tak for alle jeres små visitter på skolen året igennem. Bliv ved med det! Atter i år må I komme igen i stort tal

til elevmødet første week-end i juni. Det er så opmuntrende at se jer, og det betyder et stort håndslag for os, der har vort daglige arbejde her. I kan let afse denne week-end til os, og I har virkelig noget at komme efter. Begynd allerede nu at sætte hinanden stævne.

Samtlige 10-års elever må føle, at de har mødepligt, når de modtager en særlig invitation senere. Kom i stort tal fra alle årgangene! Vi glæder os.

Lev nu vel alle. Med hilsen og ønske om en glædelig jul og et velsignet nytår.

Niels, Lone, Terkel, Bodil, Kirsten og Kjær.

Forlad os vor skyld

(MATT. KAP. 6 V. 12).

Det er ingen ny erfaring, at et menneske med følelse og samvittighed kan fejle, gøre andre fortræd og føle en skyld så tyngende, at det føles svært at leve. Et menneske kan føle tørst, sult og trang til kærlighed, men også skyld og angst, og mon ikke bønnen: Forlad os vor skyld – altid har haft og altid vil have mening for mange mennesker. Hvem andre end Gud kan tilgive os vor skyld?

Julenat lod Gud sin søn føde for at den lille dreng skulle vokse op og fortælle os, at Gud ikke er en straffende Gud, men at vi er hans børn, og at han vil tilgive os, hvis vi beder derom. Af den, der beder, kræves der intet andet end tro på, at der eksisterer en Gud, og omend denne tro er blandet med aldrig så megen tvivl, har man lov at bede, lige så lidt som Gud fornægter den der kun beder, når han er bange og i nød. Det er dog kun de færreste forældre, der afstår fra at forsøge at hjælpe deres børn, når de er i nød, hvorfor skulle Gud så gøre det?

Jamen, hvad kræver Gud af os, vil nogen spørge. Som enhver far eller mor vil han gerne se sine børn lykkelige, og derfor siger han til hver enkelt af os: Elsk din næste som dig selv. Det er det hele – mere behøves ikke – følger vi denne henstilling, vil vi vide, hvordan vi skal leve. Dette er en uendelig sandhed, som er gentaget millioner af gange og dog intetsteds har slået rod.

Vi beskæftiger os overmåde meget med at erkende livet, hvordan det er opstået, og hvordan det bevares, men mindre med at leve livet – mere med, hvorledes man skaber lykke end med lykken selv.

Lad så være, at drømmen om et paradys aldrig vil kunne virkeliggøres på vor jord, så er det dog en forunderlig tanke, at hvis hver og en af os formåede at elske vor næste som os selv – i samme øjeblik ville alt på jorden forandres – vi ville opleve en jul med fred mellem mennesker og folkeslag.

„Drømmerier, febersyner, hallucinationer!“ siger de, der mener at repræsentere den videnskabelige sagkundskab. Og med disse argumenter udtømmer de deres visdom. De forsøger at tage vore drømme og vor tro fra os, og som oftest har de let ved at gøre det, men de giver os intet til gengæld.

Vel er vi mange, der ikke tør fornægte Guds eksistens, men vi er for fattige i troen. Vi tør ikke forkynde julebudskabet om Guds søn, der lod sig føde og tog vor skyld på sig, for at vi kunne blive frelst. Vi glemmer, at netop vi, der har oplevet forkyndelsen af Guds budskab til mennesker, har en særlig pligt til at bringe det videre. Måske er det derfor bønnen: Forlad os vor skyld, for os synes så meningsfyldt.

Hermed ønskes årsskriftets læsere en glædelig jul og et godt nytår.

Ruth, Michael og Asger.

Landmandsvise

JYDERNE:

*Vi er stærke, sejge jyder,
vi er første klasses kram,
alle andre glad vi snyder,
og vi har et flot program:
Jyske piger, jyske heste,
jyske rigsdagsmænd – de bedste,
var blot hele Danmark jysk,
blev det aldrig preusser – tysk.*

FYNBOERNE:

*Vi er hele landets midte,
Fyn er kerne, I er skal,
og det varer nok „en bitte“,
før I får en svømmehal.
Jyden sig af Aakjær vigter,
vi har verdens største digter,
vi har også, tro du mig,
Danmarks allerbedste „kvaj“.*

SJÆLLÆNDERNE:

*Er I inte bleven klog're?
Vi har hele rigets guld,
kongen selv – og Smørumovre,
I er bare nix og nul;
hver en næsvis jydekumpen
får i Flakkebjerg på . . . .
kære venner, I forstår,
det er her, det foregår.*

ALLE:

*Men ak, det kunne hænde,
– vogt dig vel for øjets lyn –
at de gæve jydesvende
tabte hjertet her på Fyn.
Ja, i sorrig og i gammen
vi vil dog stå trofast sammen,
bære Danmarks frie flag
ind i nye tiders dag.*

Alle gamle elever sendes de bedste hilsener med ønsket om en god jul og et godt nytår.

Astrid Hansen.

Form og idé omsat i materialer

Du har en ide og omsætter den i materialer, det være sig træ, metal, ler eller tekstil. Hvad er din første reaktion på tingen, når den er færdig? Opfylder den sin nyttehensigt på en tilfredsstillende måde, og hvad er formålet eller meningen med tingen. Giver den indtryk af en ide og er den let og behagelig at se på, og er materialets egenart udnyttet i struktur og farve. Har tingen en for dig rigtig form og farve, så må dette være det afgørende, da har du brug for din egen skabende fantasi, og tingen giver et indtryk af din egen personlighed.

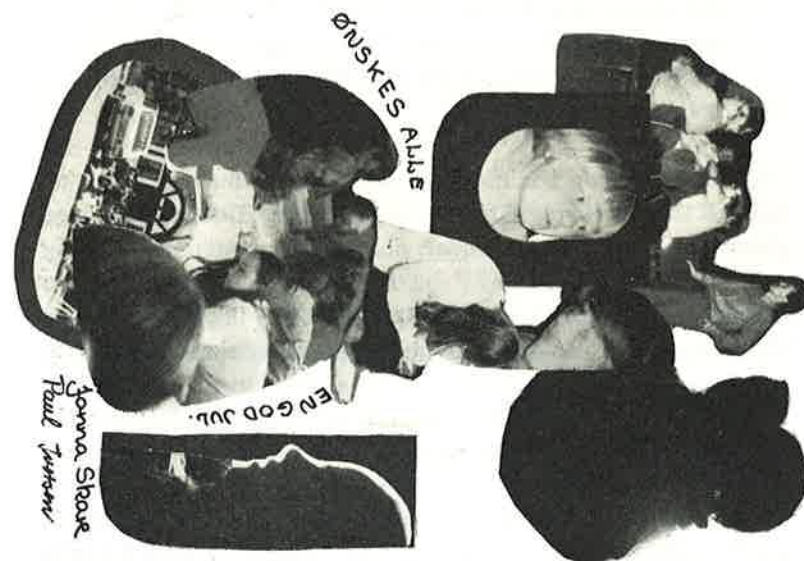
Thi ved at belære dig pålægger jeg dig tvang. Men således er trangens natur, at er den absolut, da bliver den usynlig, den bliver som muren, der tvinger dig til at gå en omvej for at finde døren, og du vil aldrig bebrejde mig for det eller beklage dig over det.

Thi reglerne for barnets leg er også tvang, men en tvang, som barnet efterstræber. Og se i billedbladet, hvor de fornemme stræber efter de formernes byrder og pligter, som også er tvang. Og se, hvor de adlyder skik og brug, når de vælger deres smykker og kostumer, derfor er der her tale om at bøje sig for noget. Thi ingen efterstræber friheden til ikke længere at blive forstået.

Hvis jeg udnævner en bestemt dag i året til glædes- og festdag, står det dig ikke frit for at lade hånt herom, derved udsætter du dig for at blive alene, fordi du ikke kan knytte kontakt med de mennesker, du er iblandt, men vælger du at opfinde dit eget særpræg og vælge hver sine festdage, da er I nu afskåret fra hinanden og alene med ensomheden.

Vi sender alle gamle og nye elever en hilsen med alle gode ønsker om en glædelig jul.

Aage Stockholm.

»En bog i min reel«

*Det er den herligste Tidsfordriv,
At agte på Dyrenes Færden og Liv,
At se, hvor de flokkes om Menneskets Hytte,
Nogle til Glæde, og andre til Nytte,
I Skov, paa Mark, i Stald og i Bur,
Hvert med sin egen Drift og Natur.*

*Og kan ikke Dyret græde og le,
Det kan dog kærligt paa Mennesket se,
Det bringer sin Tak og klager sin Nød
Og elsker den Haand, som rækker det Brød,
Og derfor skal Mennesket Dyret agte,
Og gerne dets venlige Færd betragte.*

Der står en bog i min reel. – Den er ikke med guldtryk og læder. – Jo – måske guld på en anden måde. Den er fyldt med plettede fingre. – Barnehænder, der har taget fat i den igen og igen. Det er min bog, nej – det har den ikke altid været, den har været min mors, ja endog min mormors – ikke så sært dens blade er gulnede. Måske du kender den. Den er skrevet for børn, men kan også sige den voksne en hel del om livets lod. „Fabler for Børn“ er dens titel. Fabler, ja, hvad ligger der i dette ord? Vrøvle, sådan ser man det oversat, hvis man slår op i en ord-bog. Forfatteren, der har skrevet bogen, hedder H. V. Kaalund. Det var egentlig en god måde, han vrøvlede på. Han vrøvlede nemlig sådan, at der var mening i det, han skrev. Han hentede for det meste sin inspiration i naturen, og derfor skrev han oftest, som i denne bog, om dyr.

„DE TO KATTE“
*Hankatten sidder paa Gaardens Mur,
Han ser sin Elskte paa Genboens Skur:
„Skønne, lad dig min Mjaven røre,
Vil du dog aldrig mit Suk bønhøre?“
Ømmere stedse hans Tone stiger,
Til sidst i den høje Sky han skriger:*

*„Dronning for alle Slikkepotter,
Jeg ved et Spisekammer fuldt af Rotter,
Af Skinker og Pølser og søde Ost“ –
Han vidste, det var hendes Livret just –
Da fulgte hun med ham, og de fik Killinger,
Jeg tror min Sandten, at det var Trillinger.*

Børn holder som regel af dyr, især hvis de som helt små knyttes til dem. – Mon ikke de fleste af jer på et eller andet tidspunkt, hvor I har været rigtig ked af noget, har søgt ensomheden med en hund eller lille kat knuget ind til jer, og tænkt – ja, een er der dog, som forstår mig. Dyrets tavse sprog, dets blik, – det er som om det forstår noget, selvom der siges: „Åh, det er instinktet“.

Kaalund, der er født i 1818, ville som ung være billedhugger, men han havde ikke rigtig held med sig og prøvede nu at søge kunstakademiet, hvor han ville lære at male, men også denne vej måtte han opgive. – Den slags kan man ikke tillære sig, – nej, det må ligge i en. Men digte, – det behøvede han ikke at lære. Det viste sig nemlig, at han havde medfødte anlæg for digtekunsten. Ja, – „Vær blot dig selv, så går alting godt“, sagde en klog kvinde engang.

Da Kaalund skrev denne bog, fik han en maler, der hed Lundbye, til at lave tegninger til hvert rim, – enkle billeder, som børn op gennem tiderne atter og atter har kunnet se på, uden at de blev trætte af dem. Der skrives i dag et utal af fremragende børne- og ungdomsbøger med gode illustrationer til – billeder, som børn kan udvikle sig af. Men sjovt er det.

Tager vi sommetider den gamle bog frem sammen med den nye, der er skrevet pædagogisk rigtigt, og læser dem højt for børn, hvilken bog vælger de så næste gang? Jeg prøvede det engang, børnene sagde: „Åh, læs den gamle, for den er rigtig“. Der skete noget i mig, jeg ikke kan forklare. – Jeg ved inde i mig selv, hvad det er, – men kan ikke udtrykke det. – Det er nok sådan, det skal være.

„DEN DRÆBTE AND“

*I Skoven risled den klare Aa
En blodig Vildand bag Sivet laa,
Af Jægerens Bøsse var den dræbt,
Den havde sig hen til Reden slæbt.
Nu stod omkring den de Ællinger smaa,
Det kunne det slet ikke ret forstaa,
De krøb under Vingen, men den var slap –
„Vaagn op, søde Moder, rab, rab, rab, rab“,
Saa aabned de alle Smaanæbbene vidt:
„Vi ere saa sultne, giv os lidt“.
Men moderløs vare de arme smaa –
O, har du en Moder, da skøn derpaa.*

En god jul ønskes I alle.

Karen og Knud Knudsen.

Set fra mit vindue

Det drejer sig om en rutineundersøgelse på ca. en uge. Det er nok kondien, det er galt med hos mig, Hvad der nu er galt er galt, sidder jeg bag vinduet på min enestue på Svendborg sygehus og funderer over tilværelsen. Enestue, ja det er egoisternes mulighed for at blive fri for fællestuens fælles besværligheder, det koster penge, men det lader sig ordne, når egethensynet er det vigtigste!

En enestue har også sine fordele for den, der til daglig er sammen med mange mennesker, det er nemlig sundt at blive ene med sig selv engang imellem, for det allerførste man da opdager er, at man ikke er nær så interessant, som man måske har gået og troet. Man får besøg af nogle tanker, som i hverdagen sammen med mange bliver trængt tilbage i køen.

En anden stor fordel er, at man ligesom bliver mere nøjsom i sine fordringer her på stedet, der er jo alligevel ikke så langt ud til de lange gange og de mange værelser; der er selvfølghederne nemlig for manges vedkommende sluppet op. Der er få, der er indstillet på krav, men mange, der kun har det ene ønske at blive raske. De fleste er udstyret med en enestående tålmodighed og taknemlighed over, at det der gøres alt, hvad der kan gøres for dem. Kravet er blevet udenfor murene. Egoismen og egenkærligheden er der ligesom ikke plads til herinde, for hvem det gælder. Mennesker man møder på et hospital, de bliver een meget vedkommende. Det er bestemt ikke ligegyldigt, om man ser dem næste dag, og herved bliver livet mere intenst, men det hænger sammen med risikoen. Risiko binder nu engang folk sammen på en forunderlig måde.!

Der er vejvisere så mangt et sted hen. Skiltet, der viser vejen til kapellet gør nu alligevel indtryk, og man rammes af en sær tanke: Er der håb, også udover dette!

Blikket søger ud af vinduet og tankerne følger med ud til det såkaldte sunde samfund. Livet derude ses også på en anden måde herinde fra, dette liv forekommer også mere koncentreret. Det billede, som viser sig for mig af det danske folks liv og levned, står ret skarpt og mørkt i tonerne. Der gøres meget for at forbedre samfundet i materiel henseende. Velfærdsbestræbelserne er aktive som aldrig før, men det forekommer mig, at alle bestræbelserne ensidig går på den udvendige side af tilværelsen. Ganske vist forsøger fjernsynet og pressen at udstyre os med en slags folkementalitet, som kan løse befolkningen fra moral, personlig ansvar, etiske og åndelige bindinger. Målet er at gøre mennesket aldeles frit. Idealet synes at være kun at binde til nuet og befri fra et hvert håb udover dette liv, altså at realisere det enestående, nøgne menneske som art. Bestræbelserne for at fritage mennesket for det personlige ansvar går i retning af officiel frikendelse af individet: Utilregnelig i gerningsøjeblikket. I sandhed humanismen fejrer triumfer. Der er blot noget galt ved den frihed, der går ud på, at man ka' ta', hvad man vil ha', fordi det medfører, at vi meget let kommer til at misbruge i stedet for at bruge hinanden. Der er noget galt i Danmark, sådan står det i det mindste for mig, og jeg er bange for, at dersom vi fortsætter den vej, som vi er inde på, da får få for meget og flere det skidt. Det er jo ikke fliden, der er noget galt med, folk er sandelig myreflittige og fortravlede. Alle skraber sammen af de materielle rigdomme, ikke for at dække et naturligt behov, men for at få del i overfloden. Statussymbolerne spiller en altafgørende rolle for den enkelte, og en sådan skiller mennesker ad og fremmer egoismen og krævementaliteten og svækker hensynet til næsten. Det er nok disse tilstande, at mange unge mennesker reagerer imod med deres oprør.

de kan ikke holde denne materialistiske verden ud, og mange flygter tragisk nok helt væk fra dens virkelighed via narkotikaen. Vel kan disse unge, der ikke kan holde den nuværende tilværelse ud, ikke formulere den verden de ønsker i stedet, men lytter vi ældre ikke alt for lidt til dem? Er vi ikke tilbøjelige til generelt at fastslå, at unge i protest er asociale og uduelige? Jeg tror det, og bliver mere og mere betænkelig ved denne holdning, fordi så meget værdifuldt kan gå tabt ved at overhøre disse røster for længe. Det er virkelig trist, at de unge føler at være nødt til at larme så meget for at holde tomheden ud. Mange af dem kan da nok se og høre, at det er en lav moral der spredes fra vore medier, de kan også forstå, at den sproglige armod breder sig, men samtidig bliver disse ting til et protestredskab for dem, da det for dem at se er det eneste, der kan forarge og ruske de gamle op. Denne forargelse fryder dem, fordi den bekræfter dem i, at de har ret i samfundets hulhed. De får bekræftet en slags dobbeltmoral i det såkaldte etablerede samfund, idet de på den ene side er vidne til de ældres forargelse over moral og sprog, samtidig med at enhver form for menneskelighed og hensyn er lagt på hyden, når det drejer sig om at skaffe de materielle goder. Men jeg ser fjern tilbage i det samfundsbillede, jeg har forsøgt at tegne, et tilsyneladende tilfældigt anbragt træ, som kan ligne et kors. Træet ser forvitret og næsten usynligt ud, men det er der, og det vil i stigende grad blive billedets centrale indhold. Under dette trøskede træ vil menneskeheden i forøget grad finde hvile og mening. Mange vil spørge også mange unge oprørere: Hvad er meningen, skulle det moderne, oplyste menneske være henvist til at finde livsindhold og mening med tilværelsen under et trøsket korstræ? Jeg tror det! Alt peger imod, at det er det eneste, der kan hjælpe os ud af den fortvivlede forvirring og tomhed, og flere og flere vil erkende det, men det vil tage tid, mange, mange andre veje vil blive forsøgt, før det sker, men hovedsagen er, at det

sker, omend dunkelt er det nok noget af det samme en stor del af vort folk går og håber på, men det store tavse flertal er stadig tavs, hvornår mon deres røst høres? Tiden er nok ikke inde.

Ja, det var nogle betragtninger stillet under mit sygehusophold. Jeg har kunnet nå at tilføje her på de sidste linier, inden årsskriftet går i trykken, at jeg er kommet hjem, har det godt, og er atter aktiv medlem af det samfund og det folk, som jeg holder af på godt og ondt!

Gunnar Kjær

»Jeg havde det bag skolens væg præcis som blommen i et æg...«

Man møder ofte den indstilling, at det er skolens vigtigste og fornemste opgave at give børnene viden, – og når en lærers dygtighed skal måles og vurderes, sker det gerne ud fra det, som børnene har kunnet reproducere fra et fastlagt pensum ved eksamen og prøve.

De krav, som et stort flertal af forældre stiller til deres børns skole, går først og fremmest ud på det rent materielle. Man ønsker at sikre børnene en god og solid livsstilling, – og erfaringerne siger jo, at gode eksamenspapirer generelt giver de største muligheder for at klare sig i vort samfund.

Det er naturligt, at forældrene gør, hvad de kan for at sikre deres børns fremtid, men det er forkert, hvis man, i sin iver for at skabe denne sikring, ensidigt betragter børnene som tomme kar, som i passende portioner skal fyldes med viden. Børn har krav på kundskaber, men skal disse udelukkende af prestige-hensyn gives efter de faste normer, som dikteres fra erhvervsliv og samfund, så gavner man dem ikke menneskeligt set.

I vort race frem mod prestige og sikkerhed glemmer vi ofte, at børn lever i nuet. Livet er for dem her og nu – det er ikke et mål, de skal nå ud i fremtiden! Hvor ofte stiller vi ikke i vor utålmodighed krav, som ligger forude for det stude, barnet i virkeligheden står på? Vor vurderingsevne er svækket, og vi glemmer, at vi som voksne er deltagere i deres liv – det er ikke omvendt!

Man kan måle tillærte færdigheder og kundskaber, men skal vi vurdere personlighedstræk som fantasi, initiativ, demokratisk indstilling og modenhed, så bliver det straks vanskeligere, –

og så er det alligevel et spørgsmål, om det ikke netop er disse menneskelige egenskaber, vi i skolen skal lægge den største vægt på! – Skal fremtidens menneske ikke gå til grunde sjæleligt og psykisk i den stressede verden, må vi nu sætte alt ind på først og fremmest at udvikle børnenes evner på et personligt plan.

Konkret viden er påkrævet og nødvendig, men det må ikke blive hovedsagen for skolen at afgrænse og fastlægge denne viden. Det er en lærers opgave at tilfredsstille børnenes naturlige nysgerrighed, og er man sikker på, at den viden, de derigennem får, er rigtig og relevant, så er det vigtigste nået.

I vort arbejde i skolen skal vi, igennem det vi bringer eleverne, nære deres personlighed, således at de kan udfolde den i frit samvær og samarbejde med andre. Vi må håbe, at vi kan skabe de forhold, som Johannes Novrup fremhæver i sin bog „Skole og menneske i en teknisk tidsalder“. Han siger her, at lærerne skal kunne vide, „helt ind i deres inderste og som det helt selvfølgelig, at hvad inspektøren, kollegerne, forældrene rettede deres opmærksomhed på, når de kom ind i en klasse, var, om der slog en atmosfære af samarbejde op imod dem, om det var klart, at her var børnene midt i deres virksomme verden, selv om denne verden havde fået både indhold og form af, at der var en lærer til stede. – Mon det ikke ville skabe en forandring, om lærerne vidste med sikkerhed, at det, der ved skoletidens afslutning i første række blev spurgt om, var, om barnet stadig havde sine barnlige kræfter i behold, om der levede en både større og rigere verden i det end den dag, det gik ind over skolens tærskel...“

Børn skal kunne føle sig trygge og frie i skolen, men vi har også en pligt til at forberede dem, så de uden for skolen kan føle sig trygge og frie. Tryghed og frihed kommer ikke kun ved indlæring af viden. Det kan ikke blot være meningen, at læreren skal gøre noget med eleverne, så de kan få en god eksamen, – de skal selv gøre noget. Vi skal gøre dem aktive, og det gør vi ikke ved at oplære og afrette. Det som barnet ikke går til med lyst og iver, får det ikke meget ud af, men motive-

rer vi det i takt med dets udvikling til at forstå – først da er der lyst og aktivitet i arbejdet.

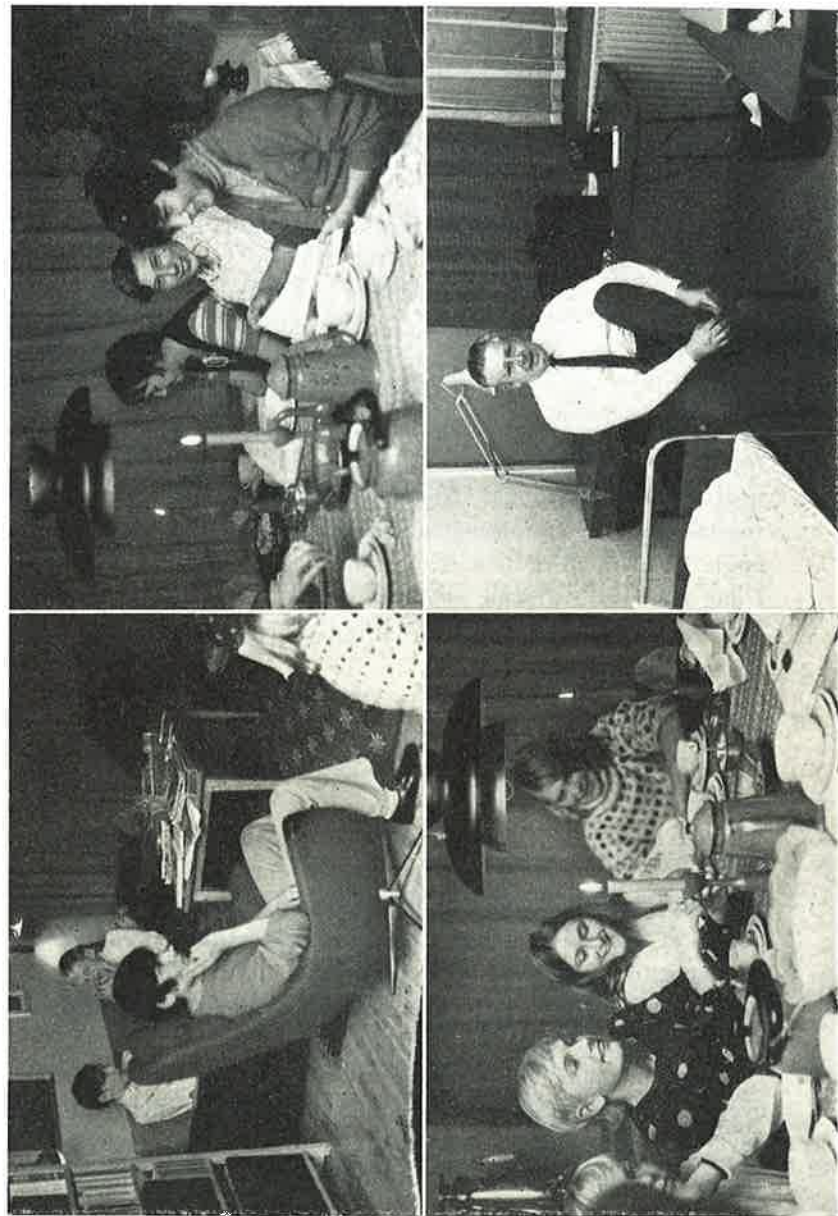
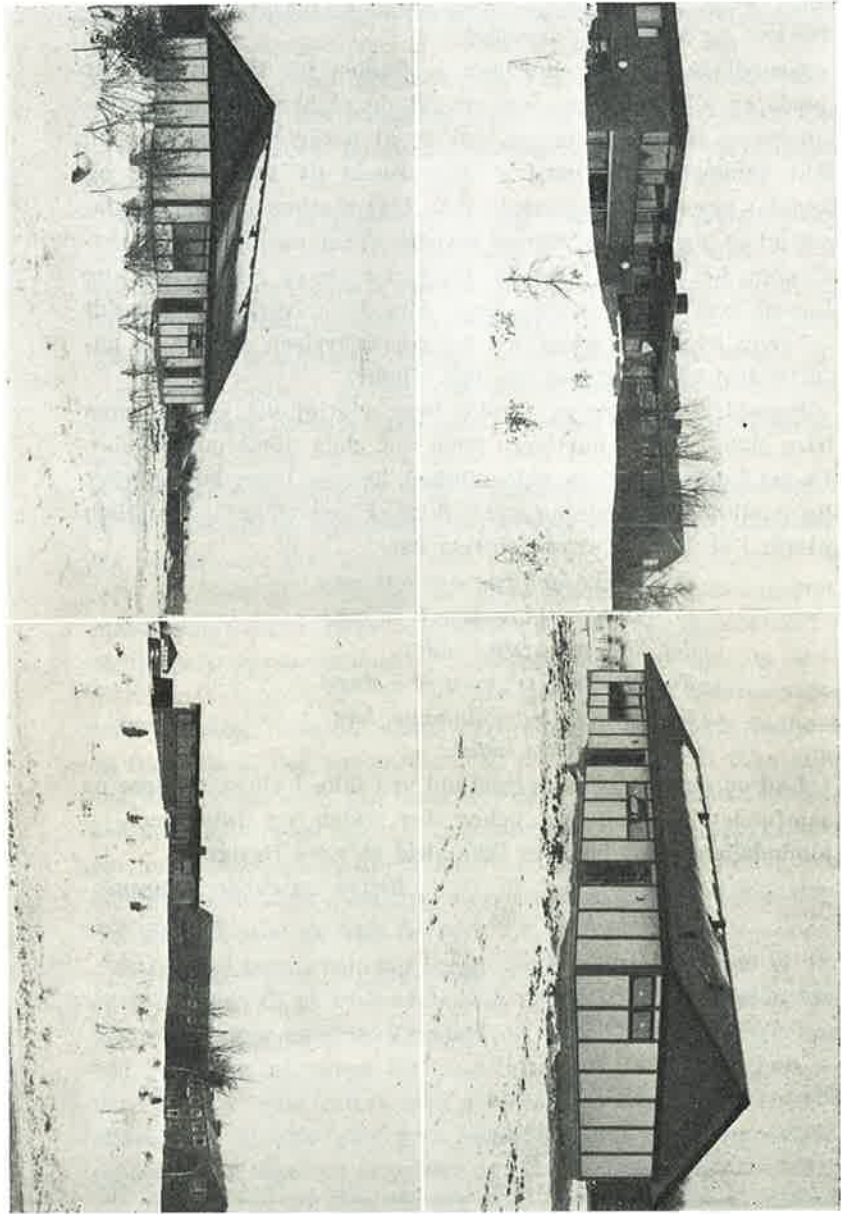
Grundtvig har ret, når han i „Skolen for livet“ siger, at „døde er alle de bogstaver, omend de er skrevet med englefingre og stjernepenne, og død er al mulig boglærdom, som ikke sammensmeltes med et tilsvarende liv hos læreren, og åndsfortærende, dræbende er ikke blot matematikken, grammatikken, men alt betydende hovedbrud for mennesket i barnealderen, før hjernen med det øvrige legeme er ret udviklet, og førend livet, det indvortes såvel som det udvortes, er så vidt bekendt, at vi skal gjenfinde det i beskrivelsen og føle en naturlig lyst til at oplyses om dets vilkår“.

Forældre må lære at forstå, hvor vigtigt det er, at deres barn ikke presses hurtigere frem end dets udvikling tillader. De må i deres iver vise tålmodighed, hvis en lærer holder igen. En udvikling og modning næres ikke af bare viden! – Piet Hein påstår i et „gruk“, at skolen tror det:

*Jeg havde det bag skolens væg
præcis som blommen i et æg,
det har jeg indset siden.
For skolen tror, man er i stand
til det, kun æggeblommer kan,
at gro af bare viden.*

Lad os modbevise hans påstand ved ikke i alt at tilpasse os samfundets almindelige behov for viden og intelligens, – almindelige behov behøver ikke altid at være rigtige!

Birthe og Frede Hansen.

Er friskolen rede til sin fremtid?

Der er slet ikke så få mennesker, der tror, at friskolen har udspillet sin rolle og derfor ingen fremtid har i det moderne samfund. Om det virkelig forholder sig sådan afhænger helt af friskolens folk. Det er rigtigt, at friskolen i mange år i store kredse har været den oversete skole, men det at være overset, betyder i sig selv intet – blot det oversete er af kvalitet, af værdi. Alle ting er lovbundet til en hvileperiode for ligesom at forny sig for så at komme tilbage på en ny måde og med ny kraft. Sådan kan også friskolen vende tilbage, dersom den forstår sig selv. Skolecentraliseringsbegejstringen angreb for nogle år siden store dele af vort folk, også mange friskolefolk. I dag må vi se i øjnene, at denne skoleforms dage er talte, og den vender aldrig tilbage, kvaliteten viste sig ikke at svare til forventningerne.

Jeg skriver ikke dette for at hovere. Det er heller ikke et forsøg på at være bedrevidende, for hvem var egentlig ikke på den ene eller den anden måde optaget eller imponeret i de store centralskoleers første år?

Hvem så ikke et vist ideal og et vist perspektiv i, at alle børn kunne få lige uddannelse, lige muligheder med hensyn til at møde dygtige, topuddannede pædagoger og i, at børnene fik det bedste af det bedste undervisningsmateriel stillet til rådighed? De færreste kunne vide, at der eksisterer en uforenelighed mellem uoverskuelighed og trivsel, når det drejer sig om børn, og vel i nogen grad også for voksne!

I dag ved man, at børn *kun* trives og oplever, når de kan overskue deres omgivelser og føler kontakten med miljøet bevaret. Den eneste konsekvens, vi kan forsvare at drage af denne erkendelse, er at decentralisere folkeskolen. Det bliver

en dyr omgang, og vi må alle være med til at betale regningen, den kan betales, hvorimod undladelsen af at rette fejltagelsen bliver ubetaleligt.

Decentraliseringen vil komme til at gå betydelig langsom mere end centraliseringen gjorde, men den er allerede i gang. Den er begyndt med oprettelsen af lilleskoler, hvis klare pædagogiske formulering og størrelse tiltrækker adskillige pædagoger og forældre inden for folkeskolen. Jeg ser det sådan, at lilleskolerne er folkeskolens eneste pædagogiske redning ud af den nuværende uholdbare situation. Jeg tror, at lilleskolen bliver fremtidens folkeskole, og heri ser jeg ingen ulykke.

Mange friskolefolk vil nok synes, at det er bittert, at det ikke blev friskolen, der i den givne sag kom til at spille lilleskolens rolle, og det er en umiddelbar fristende tanke at tilslutte sig. Ved nærmere eftertanke vil man se, at det simpelthen ville være en umulig opgave for friskolen at løse som friskole. Friskolens hele livs- og menneskesyn står som et alternativ både til lilleskolen og folkeskolen. For mig at se danner lilleskolen kun et strukturelt alternativ til folkeskolen, hvorfor den har sin naturlige mulighed for at være kanaliserende for folkeskolens decentralisering.

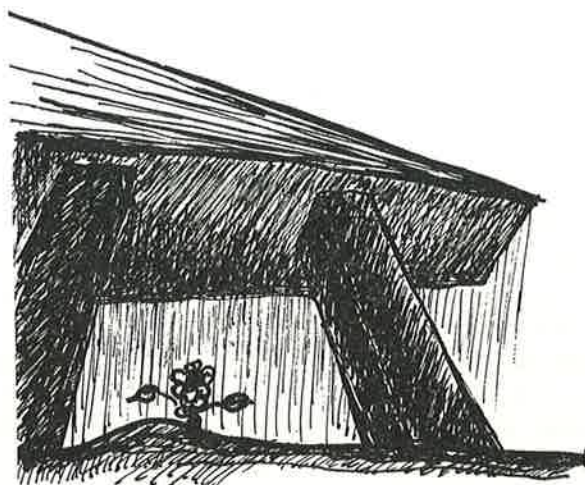
Dersom friskolen fastholder sit oprindelige åndelige livs-syn, har den en fremtid, for da vil den komme til at danne et skarpere og skarpere alternativ til folkeskolen. Sagen er nemlig, at masser af mennesker om ganske få år trætte som de er at materialismen og effektivismen, vil spørge om en skole for deres børn, som ikke kun har til formål at føre tomheden videre. Disse mennesker vil derimod søge en skole, der tror på noget i mennesket udover mennesket selv, en skole, der tror på et livsindhold og en livsmening.

Når dette behov melder sig – skal det vise sig – om friskolen har fastholdt sin åndelige arv, eller den i de trange tider har holdt så stort et udsalg, at der intet er tilbage. Viser det sig, at den har sin åndelig arv i behold, da har den en fremtid – en stor fremtid! Har den mistet sit ståsted, forbliver den i glemslen alle dage! Viser friskolen sig virkelig at være skole for

livet, vil den aldrig nogensinde blive en død skole. Mit syn på friskolen er, at dens lange nat snart er til ende – at den vil genopstå som en fornyelsens kraft i vort folk. Jeg tror den er morgendagens skole, hvis vi alle har mod, syner og kraft til at holde ud!

*Vel kan der holdes skoler på mange ting
såsom på systemer, ideologier, teknik og bånd,
men skal der holdes skole for livet,
må dens kilde være af ånd!*

Gunnar Kjær.

. Trods skygge clog liv .

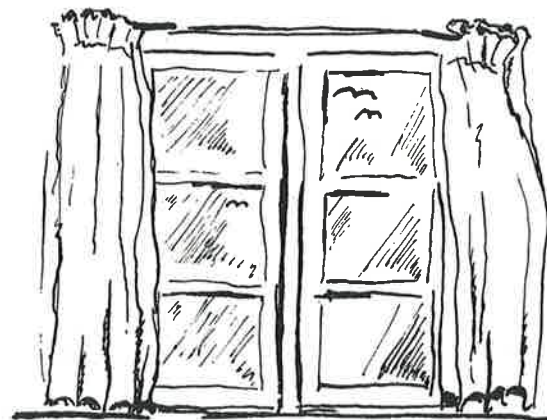
En rigtig god jul og et godt nytår
ønskes jer alle.

Inge og Tyge

Alle gamle elever ønskes en glædelig jul
og et godt nytår.

Johan Hansen (Spillemand)

Kære gamle elever!

Igen er der gået et år, og man kan sætte sig hen hver især og forsøge at gøre status.

Hvad der er foregået her på skolen i det forløbne år, regner jeg med, at Kjær har gjort rede for, så det vil jeg ikke komme ind på.

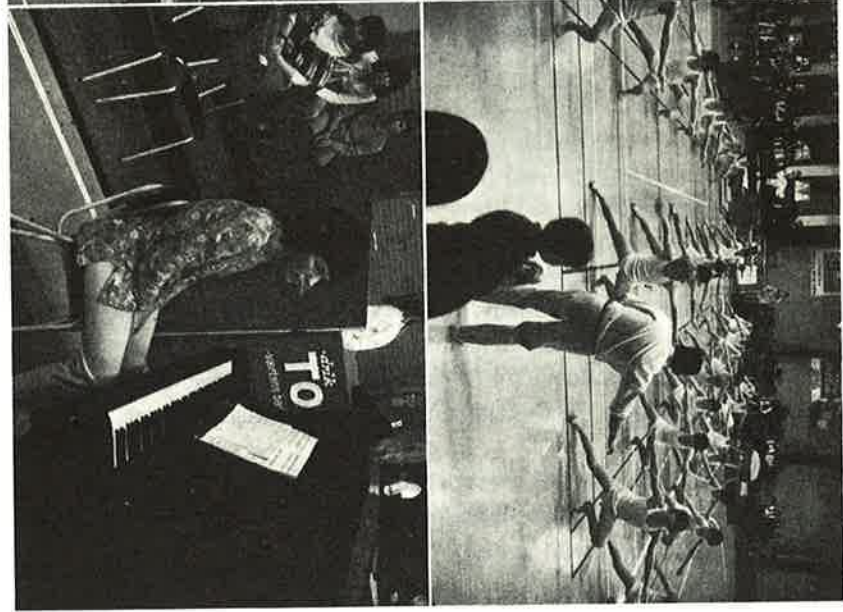
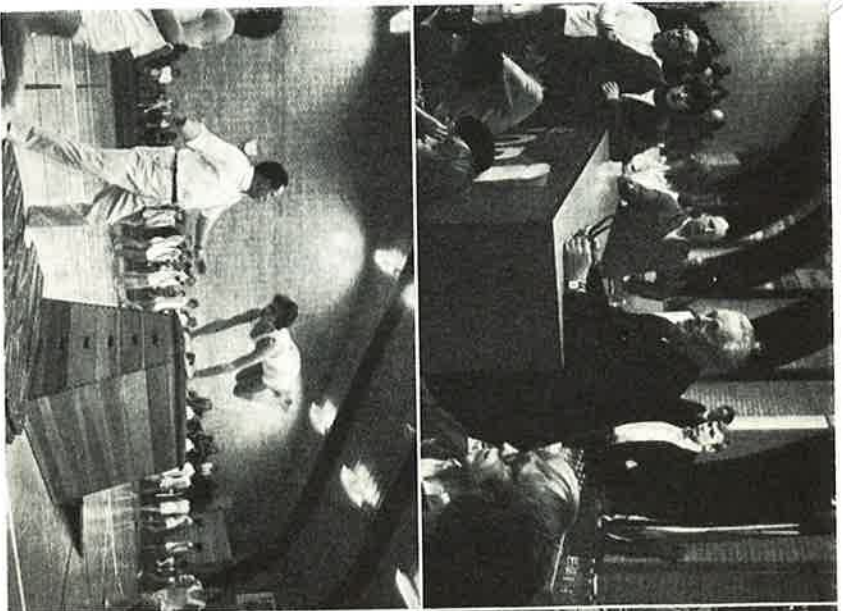
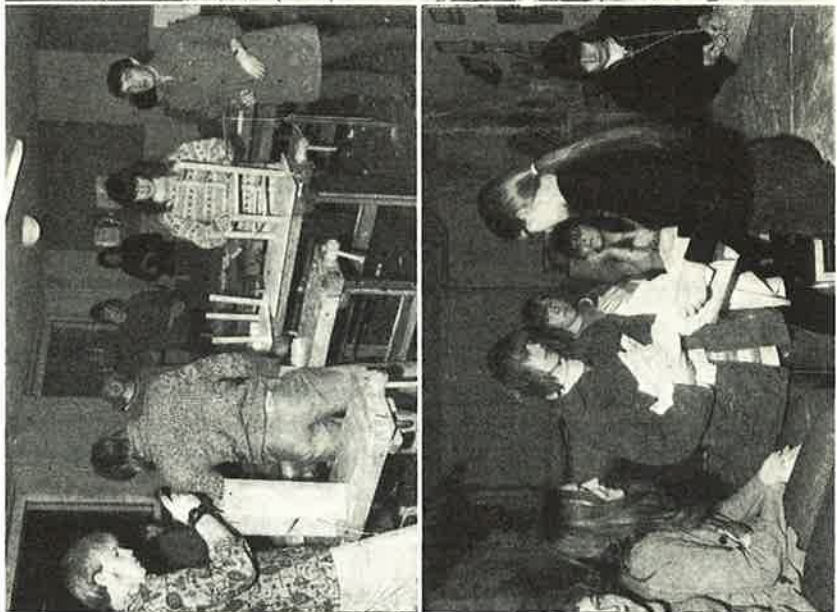
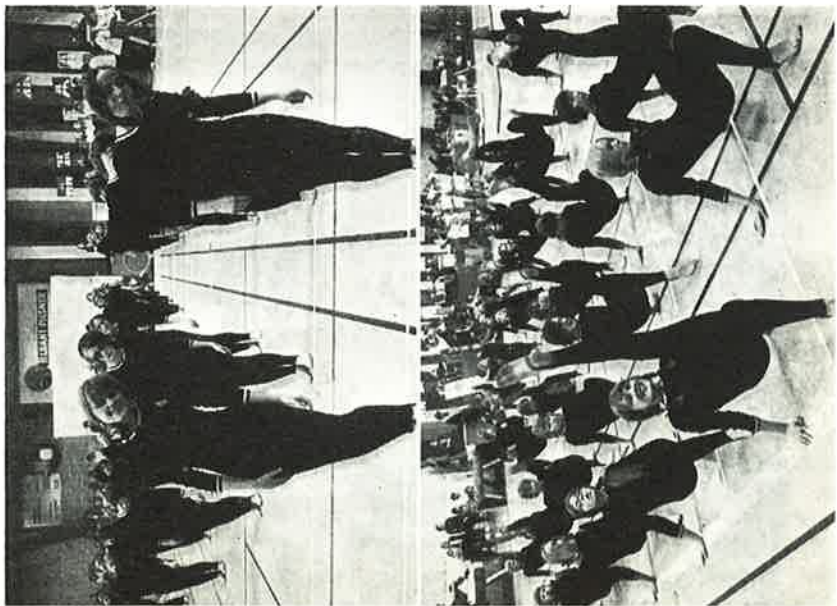
Elevskriftet er udsendt, og jeg håber det er kommet frem til alle, som ønsker det. Vi havde i sommer et godt elevmøde, det er jo altid morsomt at træffe de gamle kendinge igen. Når vi ikke i år har afsnittet med breve fra 10 års jubilarene, skyldes det den omstændighed, at vi hidtil egentlig har været en årgang for tidlig, så der faktisk kun var gået 9 år.

Det forhold har jeg ment kunne rettes ved simpelthen at springe et år over. Med hensyn til elevmødet 1972 kan jeg meddele, at det afholdes den 3.-4. juni, og at der igen vil blive udsendt indbydelse med program og indmeldelsesblanket til medlemmerne.

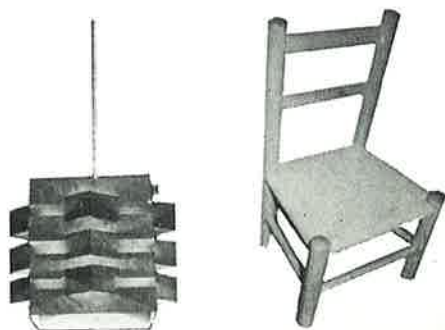
Det er mit håb, at I vil møde talrigt op.

Alle årsskriftets læsere ønskes en glædelig jul samt et godt nytår.

Erna og Erling Andersen.

Sløjd-nyt

Billederne her viser nogle af de ting, som sidste elevhold lavede i sløjdsalen. En barnestol lavet af runde fyrtræsstokke og et par lister til rygstød. Sædet er flettet med snor. En dejlig stol, som børn kan have meget glæde af.

Lampeskærmen, der er lavet af ahornfiner, er meget eftertragtet. Den er let at lave, og der bliver lavet mange af dem. Jeg har desværre kun den samme model, men håber at få flere.

Der var to elever på sidste hold, der lavede skriveborde, endda med seks skuffer i. Det var efter min mening et godt arbejde og en fin præstation, men de måtte også tage fritiden i brug for at blive færdig.

De nye elever er også flittige. Vi har fået neonlys sat op, og det giver bedre mulighed for, at eleverne kan arbejde mere nøjagtigt.

Alle elevskriftets læsere ønskes en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Lars Liengaard.

Elevliste

Jens Krogh Andersen, Egensøgård, Martofte
Lars Schroll Andersen, Knabegården, Korinth
Rita Astrid Andersen, Tirslundsvej 28, Brørup
Anette Arndal, Lyngevej, Allerød
Lisbeth Bjerking, Nordmarksvej 114³, Kastrup
Hans Jørn Christensen, Skolehjemmet, Godhavn
Lone Yvonne Christiansen, Skovmærkevej 10, Nyborg
Ole Christensen, Freltofte, Nr. Lyndelse
Vivi Østergaard Christiansen, Rørup
Lone Demant Danielsen, Møllervej 75, Nyborg
Ole Deleuran, Svendborgvej 6, Stenstrup
Leif J. D. I. Fontain, Holsteinsborg
Lone Friis, Reichardsti 7 st. tv., Hørsholm
Bjarne Gitz, Søndergård, Årup
Allan Finn Hansen, Børnehjemmet Sundshøj, Årup

Anders Sterndorff Hansen, Bakkegård, Tolstrup, Fredericia
Astrid Elisabeth Egely Hansen, Strandby, Hårby
Gert Wagner Hansen, Bredagervej 25² th., Kastrup
Grethe Lene Jensen, Tårup, Frørup
Jesper Alban Hansen, Høng Børnehjem
Solveig Bukh Hansen, Ringe
Steen Goltermann Hansen, Sirgræsvej 90 st. tv. Kastrup
Elisabeth Lise Henriksen, Godthåb
John Hornebo, Strandby, Hårby
Ingvor Nielsen Højlund, Svenstrupvej 87, Kalundborg
Ingvor Kjær Jacobsen, Lumby-Tårupvej 40, Lumby
Susanne Kehlet Jacobsen, Finlandsvej 75^a, Vejle
Brian Tangå Jensen, H. J. Poulsens Alle 8, Fruens Bøge
Carin Vivian Jensen, Ruglækkevej 8, Seden
Inge Dragsbæk Jensen, Ørnstrupvej 8, Kastrup
Knud Jensen, Grønløkken, Bogense
Ole Hans Holme Jepsen, Brakker, Gravens
Søren Skov Johansen, Ringe
Valter René Jørgensen, Tårnby Torv 8¹ tv., Kastrup
Anna Knudsen, Langå, Hesselager
Birgit Knudsen, Pilevej 39, Tavlov
Bente Kristensen, Tarup, Årslev
Ove Aron Labansen, Grønland
Anne Marie Larsen, Lykkebjerg, Gudbjerg, Fyn
Else Marie Schütz Larsen, Hedensted
Helle Larsen, Hammesårovej, Oure
Poul Bjørndal Larsen, Maribovej 25, Sakskøbing
Jørn Lund, Vestergade 10, Brørup
Birgitte Lundeman, Korup
Anders Skade Madsen, Strandvejen 6, Vester Åby
Connie Guldahl Madsen, Vester Nebel
Lars Madsen, Fynshovedvej 493, Martofte
Sten Falch Madsen, Langholmvej, Gudbjerg
Bjarne Rud Mathiesen, Holm, Nordborg
Hans Erik Brøste Nellegaard, Vormark, Hesselager
Aase Boutrup Nielsen, Lund, Rødvig, Stevns

Dorthe Nielsen, Mølleparkvej 1-40, Esbjerg
Emma Sejrskilde Nielsen, Skovsted, Thisted
Kirsten Nielsen, Alléen 103 st. tv., Kastrup
Niels Christian Nielsen, Skovvangvej 7, Langeskov
Svend Julius Nielsen, Stenbjerge Mølle, Knarreborg
Frank Kramer Nikolajsen, Ellinge, Ferritslev
Poul Nissen, Bøel, Gørding
Niels Arne Nyholm. Øster Åby, Skårup
Marianne Dedenroth Olsen, Himlingøje, Vallø
Hanne Margit Pedersen, Løkkevej 60, Fruens Bøge
Sonja Pedersen, Elborg Nord 11, Tavlov
Troels Steen Pedersen, Ellinge, Ferritslev
Vibeke Ellekær Pedersen, Lindøalleéen 140, Munkebo
Anne Marie Petersen, Kirkevej 2, Guderup, Als
Merete Gøeg Petersen, Rødovre
Bent Madsen Popp, Visby
Elisabeth Rask, Lakkendrup Plejehjem, Gudbjerg
Arne Vestergaard Rasmussen, Vestergård, Tarup, Årslev
Else Sonja Rasmussen, Gadsbølle Mark, Vissenbjerg
Jette Karin Rasmussen, Krogvænget 5, Næsby
Birgit Refstrup, Vinde-Helsing Friskole, Gørlev
Kirsten Sandberg, Øster Løgum, Hovslund
Peter Hartvig Sellau, Utzonsgade 36, Kolding
Kurt Grønwald Sørensen, Rolundsvej 7, Gelsted
Lene Sørensen, Kirke Helsing, Gørlev
Keld Wollbrink, Tøndervej 109¹ tv., Åbenrå
Ingolf Zacker Aaes, Kirkevej 9, Guderup
Inge Bukh Aaskov, Lakkendrup, Oure
Alez Christensen, Mågevænget 6, Langeskov

Regnskab

INDTÆGTER

Overført kassebeholdning	8,78
Overført girobeholdning	11,29
Solgt elevskrifter:	
611 stk. á 12 kr., giro	7.332,00
3 stk. á 12 kr., kont.	
Renter, sparekasse	36,00
Renter, bank	20,32
Renter, giro	221,28
Indgået ved elevmøde	30,16
Hævet i bank	3.157,10
	2.000,00
	12.816,93

UDGIFTER

Porto (elevskrift m. m.)	2.145,10
Div. udg. ved elevmøde	2.475,00
Trykt elevskrift	4.651,18
Indsat i bank	2.600,00
Gave, Hedemanns 70 års dag	517,50
Kontorudgifter	30,00
Kontorudgifter	24,00
Renter, indsat i bank	221,28
Renter, indsat i sparekasse	20,32
Gebyr på giro	1,53
Girobeholdning	30,74
Kassebeholdning	100,28
	12.816,93

FORMUE PR. 1. JUNI 1971

Bankbeholdning	6.079,12
Sparekassebog	533,32
Girobeholdning	30,74
Kassebeholdning	100,28
	6.743,46

Ringe, den 3. juni 1971.

Birgit Aagaard.

Ovenstående regnskab er gennemgået og bankbøger er forevist, kassebeholdning optalt. I øvrigt intet at bemærke.

Ringe, den 5. juni 1971.

Karl Hedemann.

Esther Torp.